

Kronikk i Adresseavisen 10.05.2019 Anita Berg

<https://www.adressa.no/meninger/kronikker/2019/05/10/Nord-debatten-handler-om-mer-enn-«bare»-et-universitet-18997412.ece>

Nord-debatten handler om mer enn «bare» et universitet

Statsråd Iselin Nybø leverte noe uvanlig et brev på bordet til styret i Nord universitet. Hvorfor gjorde hun det, og hva er det hun egentlig prøver å si? skriver Anita Berg ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap ved Nord universitet.

Den siste uken har Nord universitet fått storpolitisk oppmerksomhet og bred mediedekning knyttet til styrets behandling av forslag til ny studiestedstruktur. Hvorfor får denne saken så stor oppmerksomhet? Fordi studiestedsdebatten ikke bare om Nord universitet. Det handler om hvordan vi skal bygge og videreutvikle landet vårt. Regjeringen har store ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon, og kunnskapsdepartementets visjon er «Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge». Denne visjonen danner grunnlag for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv
- Alle har den kompetanse de selv og samfunnet trenger
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet

Hvordan den enkelte institusjon løser denne oppgaven sies det imidlertid ikke noe om. Man står altså som universitet fritt som til å løse oppgaven på den måten man mener er best for seg selv. Det er dette beslutningene i Nord universitets styrerom skal og bør handle om.

Kunnskapsminister Iselin Nybø, leverte noe uvanlig et brev på bordet til alle styremedlemmet i Nord universitet like før styremøtet 30 april. Hvorfor gjorde hun det, og hva er det hun egentlig prøver å si? Styreleder Vigdis Moe Skarsteins fortolker brevet som «et tegn på at statsråden er opptatt av Nord universitet».

Godt vitenskapelig arbeid handler også om å se etter alternative forklaringer, og ikke godta vedtatte sannheter sånn helt uten videre uansett hvem som kommer med dem. Så mitt spørsmål er: Kan brevet oppfattes som noe annet enn en støtte til styret eller et forsøk på politisk overstyring?

Jeg velger å tro at statsråden er opptatt av å realisere visjonen om «kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge». Nybø er nok også opptatt av Nord universitet fordi det er her den første store testen på om de politiske intensjonene med strukturreformer holder mål når ambisjonene treffer bakken. Sagt på en annen måte, er konsentrasjon automatisk og alltid riktig medisin for å bygge Norge som kunnskapsnasjon? Jeg velger å oppfatte Nybøs innblanding som velment, og som en påminnelse om at Nord universitet ikke må glemme sitt handlings -og mulighetsrom i måten de velger å løse sine nasjonale oppgaver på innen høyere utdanning og forskning regionalt.

Konstituert rektor Hanne Solheim Hansen tar feil når hun sier det vil ikke brenne for Nord universitet om tre år hvis styret ikke tar grep nå. Det brenner nå! Det vitner både ukens NOKUT tilsyn, og ikke

minst lokale opprør mot sentralisering av studietilbudene om. Det er mange som har et brennende engasjement for Nord universitet, helt fra statsråden til de 7000 namdalingene som forrige uke møtte opp på festplassen i Namsos. Det er faktisk en bra situasjon å være i for styret i Nord universitet, og bør ikke oppfattes som en pest og en plage av styremedlemmene. Medlemmer oppnevnt av kunnskapsdepartementet, eller som har sin tillit som student og ansatte representanter. Jeg håper og tror de tar oppgaven på alvor, og ikke glemmer at man må ha flere tanker i hodet samtidig uansett hvilke styresak som behandles om man vil skape et bærekraftig universitet.

Å forvalte store mengder humankapital, kapitalen som skal berge velstanden når olja tar slutt, er ingen enkel oppgave. Det er en særdeles viktig oppgave, å finne ut hvilket universitet Nord skal og må være. Styret har fått mange beskjeder om dette de siste dagene, både fra tydelige trøndere og nordlendinger uavhengig partipolitisk tilhørighet, fra Nybø og senest statsminister Erna Solberg: Bygg videre på det som var grunnlaget for at Nord faktisk ble universitet, og ikke glem deres regionale ansvar!

Nord universitet kan lykkes i å utvikle en ny og bærekraftig modell for høyere utdanning og forskning i distrikts Norge, om de selv vil og tror på det. Dette krever at en tar utgangspunkt i regionens fortrinn og ressurser. For å lykkes kreves også en tverrpolitiske velvilje og et kunnskapsdepartement som støtter Nord universitet og gir universitetet nødvendig tid og ressurser. For folkelig sagt er vel også muligens slik som i idretten, at man også innen høyere utdanning og forskning trenger bredde for å få til spiss? Eller på mer akademisk språk, for å skape fremragende utdanning og forskning av høy kvalitet og relevans trenger vi robuste fagmiljø.

Kan det være slik at Nybø rett og slett ber Nord universitet som å stille seg selv spørsmålet: «Hva er det som kan gjøre Nord universitet robust?» Er det å fjerne seg fra det som var grunnlaget for etableringen av Nord universitet og regionen man er del av, eller er det å bygge på den kompetansen, de fagmiljøene og den regionale nærheten man faktisk har?

Styret i Nord universitet bør gjenvinne troen på sitt eget prosjekt, sine egne verdier: *nærhet, kritisk refleksjon og mulighetsorientring* og ikke la seg ukritisk forlede til å tro at stort, sentralisert og toppstyrt nødvendigvis og alltid er det beste. For et universitet kan ikke gårsdagens løsninger være svaret på fremtidens utfordringer.